

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru k návrhu smernice Rady, ktorou sa stanovujú pravidlá týkajúce sa zdaňovania príjmov právnických osôb, ktoré sa vyznačujú významnou digitálnou prítomnosťou

[COM(2018) 147 final – 2018/0072 (CNS)]

Návrh smernice Rady o spoločnom systéme zdanenia digitálnych služieb formou dane z výnosov z poskytovania určitých digitálnych služieb

[COM(2018) 148 final – 2018/0073 (CNS)]

(2018/C 367/14)

Spravodajca: **Krister ANDERSSON**

Pomocný spravodajca: **Petru Sorin DANDEA**

Konzultácia	Rada Európskej únie, 11.4.2018
Právny základ	články 113 a 115 Zmluvy o fungovaní Európskej únie
Príslušná sekcia	sekcia pre hospodársku a menovú úniu, hospodársku a sociálnu súdržnosť
Prijaté v sekcii	27.6.2018
Prijaté v pléne	12.7.2018
Plenárne zasadnutie č.	536
Výsledok hlasovania (za/proti/zdržalo sa)	175/6/3

1. Závbery a odporúčania

1.1. EHSV víta skutočnosť, že Komisia podniká iniciatívy v oblasti digitálnej dane, čo je ďalším impulzom pre medzinárodné rokovania, keďže to poskytne jasný príklad, ako by sa mohli zmeniť aktuálne daňové zásady.

1.2. EHSV sa domnieva, že celé hospodárstvo je digitalizované, a je, podobne ako Komisia, pevne presvedčený, že v konečnom dôsledku bude potrebné nájsť globálne riešenie, aby sa lepšie využili výhody globalizácie, a to s riadnym celosvetovým riadením a globálne platnými pravidlami. EHSV preto víta úzku spoluprácu medzi Komisiou, členskými štátmi a OECD pri podpore hľadania medzinárodného riešenia.

1.3. EHSV sa domnieva, že je veľmi dôležité vytvoriť nové zásady týkajúce sa toho, ako pripisovať zisky podnikov konkrétnej krajine EÚ a zdaňovať ich, a to v dialógu s obchodnými partnermi, aby sa zabránilo vyostreniu obchodného a daňového napätia medzi hlavnými svetovými hospodárskymi aktérmi. EHSV zdôrazňuje, že je potrebné spravodlivé a konsenzuálne riešenie.

1.4. EHSV sa domnieva, že posúdenie vplyvu by malo byť doplnené o analýzu toho, aký vplyv bude mať dočasné opatrenie na investície, startupy, pracovné miesta a rast. Musí tiež ukázať, ako tento návrh ovplyvní malé a stredné podniky (MSP).

1.5. Dočasným opatrením, ktoré Komisia navrhuje na zdanenie určitých digitálnych služieb, by sa nezdaňovali zisky právnických osôb, ale obrat. EHSV zdôrazňuje, že takýto prístup je odlišný od globálneho systému dane z príjmov právnických osôb, ktorý je založený na zdaňovaní ziskov, uznáva však, že v prípade digitálnych podnikov, ktoré nemajú fyzickú prítomnosť, nedostane krajina predaja žiadne dane zo ziskov právnickej osoby.

1.6. EHSV má obavy, že takýto posun v zdaňovaní prospeje väčším hospodárstvám s veľkým počtom spotrebiteľov na úkor menších vyvážajúcich hospodárstiev. EHSV zdôrazňuje, že akékoľvek riešenie v oblasti zdaňovania digitálnych podnikateľských modelov, či už krátkodobé alebo dlhodobé, musí viesť k spravodlivému a rovnakému hospodárskemu výsledku pre všetky hospodárstva v EÚ.

1.7. EHSV zdôrazňuje, že pri posudzovaní efektívnej úrovne zdaňovania v digitálnom sektore je potrebné zohľadniť zmeny daňových predpisov, ktoré prebiehajú v dôsledku uplatňovania pravidiel BEPS, a najmä prihliadať na podstatné zvýšenie úrovne zdaňovania v USA, ktoré sa týka digitálnych firiem z USA pôsobiacich v Európe, a to v dôsledku zmien v daňových predpisov USA (*US Tax Code*).

1.8. EHSV konštatuje, že neexistuje ustanovenie o ukončení platnosti alebo iný mechanizmus, ktorý by zabezpečil, že toto dočasné daňové opatrenie sa zruší, keď sa nájde dlhodobé riešenie. EHSV dôrazne vyzýva Radu, aby takéto pravidlá vytvorila, ak sa má toto dočasné opatrenie zaviesť.

1.9. EHSV zdôrazňuje, že návrh zaviesť daň z obratu vyvolal intenzívne medzinárodné diskusie, čo bolo jedným z cieľov tejto iniciatívy. Európa teraz musí dospieť k spoločnému postojú v prebiehajúcich rokovaniach na úrovni OECD.

2. Úvod a súvislosti

2.1. Vo svojom oznámení s názvom *Nadišiel čas vytvoriť moderný, spravodlivý a účinný štandard zdaňovania pre digitálne hospodárstvo* uverejnenom 21. marca 2018 predstavila Komisia svoj balík legislatívnych návrhov pre harmonizovanú reformu EÚ týkajúcu sa pravidiel zdaňovania právnických osôb v oblasti digitálnych aktivít. Balík obsahuje dve smernice Rady doplnené o nezáväznú odporúčanie týkajúce sa dane z príjmov právnických osôb, ktoré sa vyznačujú významnou digitálnou prítomnosťou.

2.2. Konkrétne Komisia navrhla dve nové smernice: i) dlhodobý návrh, ktorým sa stanovujú pravidlá a ustanovenia v oblasti „digitálnej prítomnosti“⁽¹⁾, ktorého cieľom je reforma pravidiel zdaňovania právnických osôb tak, aby sa zisky registrovali a zdaňovali tam, kde podniky majú prostredníctvom digitálnych kanálov významné styky s užívateľmi, a nie na mieste, kde zisky vytvárajú; a ii) krátkodobý návrh o dočasnej dani z obratu z poskytovania určitých druhov digitálnych služieb⁽²⁾. Jednotný trh EÚ potrebuje stabilný daňový rámec, v ktorom sa zohľadnia digitálne podnikateľské modely. Mali by sa tak stimulovať inovácie vytvorením stabilného prostredia, v ktorom môžu podniky investovať a ktoré im umožní rásť. Spoločnosti poskytujúce digitálne služby musia rovnako ako všetky ostatné spoločnosti prispievať k verejným financiam a podieľať sa na daňovom zaťažení potrebnom na financovanie verejných služieb⁽³⁾.

2.3. Konkrétne sa v dlhodobom návrhu stanovujú pravidlá, ktorými sa vymedzuje zdaniteľný nexus pre digitálne podniky podnikajúce cezhranične v prípade nefyzickej obchodnej prítomnosti, ako aj zásady pripisovania zisku digitálnym podnikom, ktoré by lepšie odrážali tvorbu hodnôt digitálnych podnikov. Tieto opatrenia sa majú uplatňovať na podniky, ktoré spĺňajú jedno z týchto kritérií: i) ročné výnosy v členskom štáte prekročia 7 miliónov EUR; ii) počet používateľov v daňovom roku prekročí 100 000; alebo iii) počet obchodných zmlúv na digitálne služby uzatvorených medzi spoločnosťou a podnikovými používateľmi prekročí v daňovom roku 3 000.

2.4. Krátkodobý návrh, dočasná daň z obratu, by sa uplatňoval ako nepriama daň na aktivity, ktoré prinášajú výnosy: i) predajom reklamného priestoru online; ii) digitálnymi sprostredkovateľskými aktivitami, ktoré užívateľom umožňujú komunikovať s inými užívateľmi a ktoré medzi nimi môžu uľahčiť predaj tovaru a služieb; iii) predajom údajov získaných z informácií od používateľov. Táto daň by sa uplatňovala len na spoločnosti s celkovými ročnými celosvetovými výnosmi vo výške 750 miliónov EUR a vo výške 50 miliónov EUR v EÚ ročne. Ak by sa uplatňovala 3 % sadzba, mohlo by to členským štátom priniesť odhadované príjmy vo výške 5 miliárd EUR ročne.

2.5. Komisia navrhuje, aby sa nové smernice spojili so zmenami spoločného konsolidovaného základu dane z príjmov právnických osôb (CCCTB), čím by sa zabezpečilo, že systémy zdaňovania príjmov právnických osôb v členských štátoch, ako aj navrhovaný CCCTB sa budú riadiť pravidlami zameranými na problém zdaňovania digitálneho hospodárstva⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ COM(2018) 147 final.

⁽²⁾ COM(2018) 148 final.

⁽³⁾ COM(2018) 146 final.

⁽⁴⁾ COM(2018) 146 final. Pre ďalšie informácie pozri Ú. v. EÚ C 434, 15.12.2017, s. 58.

<https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/common-consolidated-corporate-tax-base>

2.6. So zreteľom na budúcnosť je Komisia pevne presvedčená, že je potrebné globálne riešenie a úzko spolupracuje s Organizáciou pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) s cieľom podporiť nájdenie medzinárodného riešenia v súlade s priebežnou správou o zdaňovaní digitálneho hospodárstva, ktorá bola zverejnená 16. marca 2018.

3. Všeobecné pripomienky

3.1. EHSV sa domnieva, že celé hospodárstvo je digitalizované. Vzhľadom na rýchly rozvoj podnikateľských modelov, najmä v oblasti digitálnych služieb, je mimoriadne dôležité, aby sa rozvíjali aj naše daňové systémy. Digitalizované hospodárstvo presahuje hranice a narastá potreba daňového rámca, v ktorom sa zohľadnia digitálne podnikateľské modely.

3.2. EHSV je podobne ako Komisia pevne presvedčený, že v konečnom dôsledku bude potrebné nájsť riešenie na globálnej úrovni, aby sa lepšie využili výhody globalizácie, a to s riadnym celosvetovým riadením a globálne platnými pravidlami. EHSV preto víta úzku spoluprácu medzi Komisiou, členskými štátmi a OECD pri podpore hľadania medzinárodného riešenia.

3.3. Súbežne s medzinárodnými rokovaniami a v nadväznosti na svoje oznámenie⁽⁵⁾ uverejnené v septembri 2017 preto Komisia teraz navrhuje riešenia na úrovni EÚ. Ako Komisia uvádza⁽⁶⁾, medzinárodným rokovaniam to poskytne ďalší podnet v podobe jasného príkladu, ako sa zásady, o ktorých sa rokuje na medzinárodnej úrovni, môžu pretaviť do moderného, spravodlivého a účinného rámca zdaňovania príjmov právnických osôb prispôbeného digitalizovanému hospodárstvu.

3.4. EHSV považuje za veľmi dôležité, aby v oblasti zdaňovania právnických osôb vládli rovnaké podmienky. Posledné roky ukázali, že jednotlivé spoločnosti dokázali využiť špecifické daňové predpisy v niektorých členských štátoch a znížiť tak svoju efektívnu sadzbu dane takmer na nulu. K tomuto výsledku prispela aj nedostatočná transparentnosť. Niektoré z týchto prípadov sa týkali aj nadnárodných spoločností pôsobiacich v oblasti digitálnych služieb. Výbor preto súhlasí so zámerom Komisie naďalej sa zaoberať otázkou agresívneho daňového plánovania a netransparentnosti členských štátov, aby sa zabezpečilo rovnaké zaobchádzanie s podnikmi a podporila európska konkurencieschopnosť.

3.5. EHSV víta skutočnosť, že Komisia podniká iniciatívy v oblasti digitálnej dane, čo je ďalším impulzom pre medzinárodné rokovania, keďže to poskytne jasný príklad, ako by sa mohli zmeniť aktuálne daňové zásady. Návrh zaviesť daň z obratu vyvolal intenzívne medzinárodné diskusie, čo bolo jedným z cieľov tejto iniciatívy. Európa teraz musí dospieť k spoločnému postojú v prebiehajúcich rokovaníach na úrovni OECD.

3.6. EHSV súhlasí s Komisiou, že akékoľvek riešenie navrhnuté na úrovni EÚ musí zohľadniť aj globálny rozmer a podobne ako Komisia uznáva, že „tieto návrhy sú príspevkom Komisie k vytvoreniu konsenzuálneho riešenia, ktoré OECD plánuje nájsť do roku 2020. Poskytujú príklad toho, ako možno zásady, o ktorých sa rokuje na medzinárodnej úrovni, uviesť do praxe⁽⁷⁾.“

3.7. Je veľmi dôležité vytvoriť nové zásady týkajúce sa toho, ako pripisovať zisky podnikov konkrétnej krajine EÚ a zdaňovať ich, a to v dialógu s obchodnými partnermi, aby sa zabránilo vyostreniu obchodného a daňového napätia medzi hlavnými svetovými hospodárskymi aktérmi. EHSV zdôrazňuje, že je potrebné spravodlivé a konsenzuálne riešenie.

3.8. Súčasný systémy zdaňovania príjmov právnických osôb, ktoré na svete existujú, sú založené na posudzovaní zisku právnickej osoby, ktorý sa dá pripísať každej príslušnej jurisdikcii. Zdaňovanie by malo byť založené na tom, kde sa vytvára hodnota. Vzhľadom na to, že je problematické určiť, kde sa v reťazci tvorby hodnôt vytvára zisk, je potrebné nájsť univerzálne zásady na posúdenie toho, kde sa vytvára hodnota. Takéto pravidlá boli vypracované v rámci komplexného úsilia OECD a stanovujú sa v nich daňové zásady a definície toho, ako určiť cenu tovaru a služby (pravidlá transferového oceňovania) pre podniky v rámci obchodnej skupiny.

⁽⁵⁾ COM(2017) 547 final.

⁽⁶⁾ COM(2018) 146 final, s. 5.

⁽⁷⁾ COM(2018) 146 final, s. 6.

3.9. EHSV sa domnieva, že medzinárodné pravidlá zdaňovania sa musia z času na čas zrevidovať, ako sa podnikateľské modely vyvíjajú. Súčasná pravidlá boli nedávno zrevidované v súvislosti s dohodou týkajúcou sa narušenia základu dane a presunu ziskov (BEPS)⁽⁸⁾. Tieto nové pravidlá a definície sa začínajú uplatňovať. Majú podstatne znížiť možnosti agresívneho daňového plánovania a narušenia základu dane⁽⁹⁾.

3.10. Je dôležité, aby vývoj aj v ďalších oblastiach zdaňovania príjmov právnických osôb bol v súlade s výsledkami, ktoré sa podarilo dosiahnuť v oblasti BEPS. Jednou zo zásad BEPS je prisudzovanie ziskov krajinám v súlade s tým, kde sa vytvára hodnota

3.11. EHSV by rád zdôraznil, že je potrebné dôkladné posúdenie vplyvu. EHSV sa domnieva, že posúdenie vplyvu nie je dostatočne rozsiahle. Komisia neanalyzovala vplyv, ktorý bude dočasné opatrenie mať na investície, startupy, pracovné miesta a rast. Posúdenie vplyvu tiež neukazuje, ako tento návrh ovplyvní malé a stredné podniky (MSP).

3.12. Rovnako treba spraviť analýzu vplyvu na menšie a väčšie hospodárstva, ako aj účinkov vyplývajúcich z opatrení vykonávaných súbežne s uplatňovaním BEPS v rôznych krajinách a z daňovej reformy v USA.

3.13. EHSV má obavy, že zdaňovanie obratu s negatívnym kaskádovým efektom, ktorý Komisia výslovne uznala, by mohlo poškodiť rozvoj digitálnych služieb, a najmä startupy. Kaskádový efekt vzniká, keď sa služby viackrát predávajú a vždy sa zdania.

3.14. EHSV sa domnieva, že by sa mala zvýšiť hraničná hodnota 7 miliónov EUR pre vytvorenie stálej prevádzkarne, nad ktorou sa má nový systém uplatňovať. Bolo by vhodnejšie, keby rokovania v Rade viedli k výsledku, ktorý neprináša riziko brzdenia digitalizácie, ale namiesto toho zlepši fungovanie jednotného trhu. EHSV zdôrazňuje, že pri posudzovaní efektívnej sadzby dane v digitálnom sektore je potrebné zohľadniť zmeny daňových predpisov, ktoré prebiehajú v dôsledku uplatňovania pravidiel BEPS, a najmä prihliadať na podstatné zvýšenie úrovne zdanenia v USA, ktoré sa týka digitálnych firiem z USA pôsobiacich v Európe, a to v dôsledku zmien v daňových predpisov USA (*US Tax Code*)⁽¹⁰⁾.

3.15. Zdaňovanie obratu namiesto zisku a vyberanie dane na mieste, kde sa uskutočňuje predaj, namiesto tam, kde vzniká hodnota, predstavuje zásadný odklon od súčasných zásad zdaňovania. EHSV má obavy, že takýto posun v zdaňovaní prospeje väčším hospodárstvám s veľkým počtom spotrebiteľov na úkor menších vyvážajúcich hospodárstiev. EHSV zdôrazňuje, že akékoľvek riešenie v oblasti zdaňovania digitálnych podnikateľských modelov, či už krátkodobé alebo dlhodobé, musí viesť k spravodlivému a rovnakému hospodárskemu výsledku pre všetky hospodárstva v EÚ.

3.16. Navrhnuté prechodné opatrenie znamená, že zdanené by boli aj podniky, ktoré nie sú ziskové. EHSV zdôrazňuje, že aktuálny globálny systém dane z príjmov právnických osôb je založený na zdaňovaní ziskov, uznáva však, že v prípade digitálnych podnikov, ktoré nemajú fyzickú prítomnosť, nedostane krajina predaja žiadne dane zo ziskov právnickej osoby.

3.17. EHSV konštatuje, že neexistuje ustanovenie o ukončení platnosti alebo iný mechanizmus, ktorý by zabezpečil, že toto dočasné daňové opatrenie sa zruší, keď sa nájde dlhodobé riešenie. EHSV dôrazne vyzýva Radu, aby takéto pravidlá vytvorila, ak sa má toto dočasné opatrenie zaviesť.

4. Konkrétne pripomienky

4.1. Paušálnu sadzbu vo výške 3 %, čo je jeden z prvkov stanovených Európskou komisiou, možno považovať len za orientačnú, pričom je potrebné túto otázku náležite preskúmať. Okrem toho by sa mal naplánovať určitý stupeň flexibility, aby sa zohľadnila daňová platobná schopnosť jednotlivých podnikov.

4.2. Absencia cezhraničného vyrovnávania ziskov a strát, veľký počet transferových ocenení a spory so stálymi prevádzkarňami v rámci EÚ majú často za následok medzinárodné dvojité zdanenie, čo predstavuje významné prekážky na jednotnom trhu. Zavedenie dane z obratu pre digitálne služby, ktoré by sa nezapočítali vo vzťahu k dani z príjmov v iných krajinách, by ďalej zvýšilo dvojité zdaňovanie, čo by pridalo ďalšiu prekážku pre jednotný trh. EHSV sa domnieva, že je dôležité, aby sa predišlo zavedeniu opatrení, ktoré by viedli k akejkoľvek forme dvojitého zdanenia.

⁽⁸⁾ OECD 2015.

⁽⁹⁾ Podľa správy Komisie predstavuje hodnota presunu ziskov spoločností a narušenia základu dane v EÚ sumu 50 – 70 miliárd EUR, čo je ekvivalent 4 promile HDP (COM(2018) 81 final).

⁽¹⁰⁾ *Tax Cuts and Jobs Act*, 22. decembra 2017.

4.3. Metóda OECD na vymedzenie pojmu stálej prevádzkarne je dynamický proces, v ktorom zmeny boli v zásade celosvetovo akceptované. Odklonom od tohto postupu tým, že sa navrhuje jednostranná definícia, sa určite zvýši komplexnosť medzinárodného daňového systému a aj neistota pre investorov. Keby aj OECD prijala vo svojej očakávanej záverečnej správe o digitálnom hospodárstve v roku 2020 rovnakú definíciu (čo je nepravdepodobné), netrvalo by dlho, kým by sa tieto dva systémy začali líšiť⁽¹¹⁾.

4.4. EHSV vyjadruje obavy v súvislosti so stanovením počtu používateľov digitálnych služieb ako kritéria pre zdaniteľný nexus. Počet kliknutí na webovej stránke sa dá ľahko zmanipulovať a podnikom hrozí, že stratia kontrolu nad tým, v ktorej jurisdikcii to vlastne svoju činnosť vykonávajú.

V Bruseli 12. júla 2018

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Luca JAHIER

⁽¹¹⁾ Dôvodom je, že definícia stálej prevádzkarne, zavedená EÚ prostredníctvom smernice, by sa vyvíjala v dôsledku rozsudkov Súdneho dvora EÚ, kým definícia OECD uplatňovaná v zvyšku sveta by sa vyvíjala v dôsledku medzinárodného konsenzu, ktorý OECD zohľadní vo svojich priebežných revíziách.